

Spis treści

Edukacja regionalna, czyli jak poznawać swój świat? – wprowadzenie (<i>Anna W. Brzezińska, Aleksandra Hulewska, Justyna Słomska</i>)	13
Część 1. Humanistyczne podstawy edukacji regionalnej	19
Społeczność lokalna a kultura regionalna (<i>Stanisław Kowalik</i>)	21
Wprowadzenie	21
Społeczność lokalna i jej rozwój z perspektywy kultury regionu	23
Kultura regionalna i jej rozwój z perspektywy społeczności lokalnej	32
Podsumowanie	44
Dzieciństwo i dorastanie: korzenie tożsamości osobistej i społecznej (<i>Anna Izabela Brzezińska</i>)	47
Wprowadzenie: konteksty rozwoju człowieka	47
Pojęcie tożsamości i poczucia tożsamości	52
Tożsamość osobista i tożsamość społeczna	58
Etapy kształtowania się tożsamości	63
Status tożsamości a funkcjonowanie w okresie dorosłości	67
Uwarunkowania procesu kształtowania się tożsamości	70
Kształtowanie się podstaw tożsamości w dzieciństwie	70
Kształtowanie się tożsamości w okresie dorastania	74
Podsumowanie	76
Współczesna kultura wsi polskiej w procesie zmian. W poszukiwaniu metod badań i analizy (<i>Anna Szyfer</i>)	79
Wprowadzenie	79
Od społeczności lokalnej do aktorów społecznych	80
Przestrzeń społeczna jako przedmiot badań	83
Teoria „światów społecznych” i jej wykorzystanie w badaniach zbiorowości terytorialnych	86
Badanie dziedzictwa kulturowego – podsumowanie	88

Edukacja regionalna na pograniczach 91*(Jerzy Nikitorowicz)*

Wprowadzenie 91

Pogranicze i jego rodzaje 92

Perspektywy badania kultury na pograniczach 100

Region jako przestrzeń edukacyjna 102

Regionalizm a przekazywanie treści kultury 103

Rola nauczyciela regionalisty 107

Rola wychowawcy w konstruowaniu tożsamości 109

Współczesne wyzwania edukacyjne 112

Edukacja regionalna w ujęciu Aleksandra Kazimierza Patkowskiego 115*(Dorota Żołądz-Strzelczyk, Wiesław Jamrożek)***Edukacyjna rola muzeów (Witold Przewoźny) 131**

Wprowadzenie 131

Muzeum – zarys historyczny 134

Historia muzeów w Polsce 139

Postmodernizm a dylematy muzealnictwa 143

Edukacja – muzeum – region 147

Podsumowanie 156

Część 2. Problemy i aspekty edukacji regionalnej 159**Region w pradziejach. Edukacyjna rola poznania dziedzictwa archeologicznego (Agnieszka Przybył) 161**

Wprowadzenie 161

Dziedzictwo archeologiczne jako źródło wiedzy regionalnej 163

Archeologiczne studia regionalne w prahistoriografii 167

Dzieje regionalne – perspektywa 174

Archeologia wobec zagadnień tożsamości kulturowej 177

Edukacja regionalna a ochrona dziedzictwa archeologicznego 180

Podsumowanie 184

W poszukiwaniu korzeni kulturowych 187*(Anna Weronika Brzezińska)*

Wprowadzenie 187

Dziedzictwo kultury ludowej	188
Krajobraz kulturowy wsi	195
Badanie i upowszechnianie własnej kultury jako propozycja edukacyjna	198
Podsumowanie	206
Sztuka ludowa, czyli o potrzebie ludowości	209
<i>(Justyna Słomska)</i>	
Wprowadzenie	209
Od sztuki ludowej do sztuki regionalnej	210
Dziedziny sztuki ludowej i ich zróżnicowanie	222
Obecność sztuki ludowej w procesie edukacji	231
Metody popularyzacji wiedzy o sztuce ludowej i jej znaczenie w edukacji regionalnej	232
Podsumowanie	235
Edukacja na pograniczu kulturowym	237
<i>(Urszula Wróblewska)</i>	
Wprowadzenie	237
Wielokulturowość w ujęciu teoretycznym	238
Wielokulturowość Polski	240
Pogranicza kulturowe	244
Pogranicze jako szansa	246
Tożsamość na pograniczu kulturowym	247
Przekaz kulturowy na pograniczach	249
Rodzina jako środowisko wychowawcze na pograniczu	250
Szkoła na pograniczu kulturowym	253
Edukacja międzykulturowa	255
Podsumowanie	258
O stereotypie kulturowym, czyli jak widzimy innych	261
<i>(Izabela Czerniejewska)</i>	
Czym jest stereotyp – wprowadzenie	261
Cechy stereotypu, czyli jaki stereotyp być powinien	263
Skąd się biorą stereotypy? Jak się od nich uwolnić?	267
Kogo się boimy, kogo nie lubimy? Co wykazują badania?	270
Różne oblicza stereotypów	273

Uczenie o stereotypach 281

Podsumowanie 293

Kierowanie zespołami wielokulturowymi: podstawowe problemy oraz strategie zaradcze (*Aleksandra Hulewska*) 295

Wprowadzenie 295

Problemy w interakcjach międzykulturowych 296

Strategie kierowania zespołami wielokulturowymi 305

Podsumowanie 313

Część 3. Praktykowanie edukacji regionalnej 315

Archeolog – odkrywca i badacz 317

(*Julianna Sójkowska*)

Andrzejki i katarzynki, czyli wróżby ludowe 323

(*Karolina Kuberska, Katarzyna Linda*)

Chłopskie jadlo, czyli tradycyjne pożywienie polskie 331

(*Karolina Kuberska, Katarzyna Linda*)

Kapliczki przydrożne jako wyróżniki krajobrazu kulturowego 339

(*Justyna Czerkawska-Strychar*)

„Krakowiacy i Górale”, czyli sztuka w cieniu wierchów 345

(*Łukasz Ogiński*)

Obrzędy i zwyczaje wielkanocne na terenie Białej Puszczy

Kurpiowskiej – dawniej i dziś 351

(*Sylvia Słojkowska-Affelska*)

Moda z malowanej skrzyni – łowicki strój ludowy 357

(*Magdalena Bartosiewicz*)

Własną ręką wy-tworzone 365

(*Kazimiera Mira Dobaczewska*)

Dwa światy – jedna szkoła 371

8 (*Agnieszka Ciszewska, Anna Korkus, Justyna Witkowska*)

Moje korzenie, moja tożsamość 377
(*Zofia Pluta, Joanna Schmidt, Alicja Nazarewska*)

„Ja tej” – czyli tożsamość poznaniaka 383
(*Violetta Nowicka, Barbara Orkiszewska*)

Dwa narody – jedna społeczność (na przykładzie bambrów
poznańskich)
(*Karolina Główniak*) 389

Stereotyp – typ podstępny 395
(*Tomasz Antoszek, Dominika Grzeszczak*)

Kto tak naprawdę jest kolorowy?! 401
(*Aleksandra Bachorska, Anna Weronika Baranowska*)

Inny czy taki sam? – integracja osób pochodzących z różnych kręgów
kulturowych 409
(*Joanna Jakuczun, Dominika Rynkowska, Emilia Sztark*)

Konflikt tu i tam 415
(*Inga Kuźma, Justyna Mingielewicz*)

Bibliografia 423

Indeks nazwisk 440

Indeks rzeczowy 445

O Autorach 451